

Izhaja vsaki dan

tudi ob nedeljih in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 9. uri zjutra). Posamezne Stevilke se prodajajo po 3 nvd (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd. Cene oglasov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2 $\frac{1}{4}$ mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrt K 20, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inseratni oddelek uprave Edinost. — Plačanje se izključno le upravi „Edinost“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znač

za vse leta 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rekopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GOINA. Lastnik konsorcijskega lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijskega lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilni račun št. 841.652. — TELEFON štev. 1157.

Proračunski odsek zbornice poslancev.

Ojstra kritika o vladnem načrtu za pristaniška dela v Trstu.

(Nadaljevanje včerajšnjega brzjavnega poročila.)

Z banko Union se ni sklenila od državne strani nikaka pogodba. Körber se dobro spominja, da je še v zadnji urici pred sklepom pogajanju med vlado in konsorcijem povprašal razne udeležene osebe, da li je možno sedaj dogovore zastopati v vsakem pogledu, kar so mu vsi pritrdirili z odločnostjo. Pozneje pa je čul, da se stvari za banko Union na podlagi nje dogovorov s konsorcijem nikakor ne razvijajo ugodno. Körber meni, da je s tem zadostno izpodbil prigovore, da bi bila moralna vlast razpisati javne oferte. Priznava brezpogojno, da je vlasta z ozirom na izkustva, ki jih je imela z inozemskimi podjetji, in zato tudi opustila razpis, ker je polagala važnost v to, da se pritegne domača podjetja, ter se sklicuje na pritrjevalno mnenje industrijskega sveta, a izjavlja, da že po naravnih stvari ni mogel vplivati na nadzorstvo gradbe, ne glede na to, da je kmalu po začetku del odstopil. Na mnoga opisovanja sklepa te pogodbe, ki so se širila noče odgovarjati, ker ni nikdar kaka tretja oseba posredovala na pogajanju in ni nikdo in nikomur plačal nikakega honorarja ali provizije. Vse drugi, kar se govori, je neresnično.

Posl. Skene opozarja, da je bila stavbena pogodba s Faccanoniem sklenjena 14 dni potem, ko je bila predložena pogodba o gradnji železnice ter so se dela začela brez oziroma na železnično. Opozarja, da se je rabil neprimeren material in da izhaja iz neke vloge Faccanonija na ministerstvo, da je to poslednje vedelo, da se rabi ta slabeji material in to niti ne za nižjo ceno. Govornik vidi v koncesijah, ki so se naknadno dovolile temu stavbenemu podjetju, čudno favoriziranje tega poslednjega in meni, da so besede v poročilih pododseka dobro utemeljene. Manjkal je dovolj stroge kontrole. Tudi se ni zahtevalo potrebnih ekspertis in menenj, izlasti od inozemskih v pomorskih zgradbah izkušenih ekspertov. Jasno je torej da postopanje vlade ni bilo konstitucionalno izlasti ker je bila pogodba glede nabave denarja nedopustna in je bila nasprotna zakonom, tako, da bi se brezvonomo moglo uporabiti zakon v odgovornost ministrov. Kričimo je torej odstopati dotedne akte kontrolnih komisij za državne dolge.

Posl. Mastalka polemizuje proti izvajanjem ministerskega predsednika glede uradništva ter povedanja, da se o podtikanjih, ki jih omenja pišmo dr. Körberja, ni govorilo v odseku niti besede. Govornik razpravlja o načinu, kakor so se oddala dela, kateri način da je bil prenaglijen. Povedanja, da je

prejšnji ministerski predsednik postopal samovoljno v tej stvari. Govornik hoče staviti precizne predloge v tej smeri, da se brez pooblaščenja od strani državnega zborov sklenjene pogodbe uničijo, razpišejo nove ofertne razprave in da se oddajo dela na novo. Govornik prosi odsek, naj vsprejme poročilo in predloge pododseka, ki izrekajo ojstro grajo radi postopanja vlade, da se za bodoče statuirata eksemplar in pokaže, da uredniške vlade ne morejo izhajati brez odgovornosti in le s § 14.

Posl. Morsej oporeka tonu v odgovoru ministerskega predsednika in meni, da se je njegova kritika držala meje dopustnega, umetno da je, da je nadvadalo razburjenje, ko se vidi, kako se postopa, ko gre za milijone. S tem postopanjem se je statuirala trajna obveza države, ki bi se moral prijaviti kontrolni komisiji za državne dolge.

Posl. Fuchs zastopa stališče, da bi se bile morale pogodbe s tvrdko Faccanoni in z banko „Union“ — ker involvirajo obuze države — prijaviti kontrolni komisiji, ki bi jih bila moralna kontrasignirati. Finančna uprava meni menda, da resortnih dolgov ne treba vpisati v seznam državnih dolgov in da treba v proračunu nakazati le anuitete resortnih dolgov. Na ta način pa se državni dolg zatemnuje. Finančna uprava ni zadostila — da si je minolo že eno leto — zahtevi, naj predloži seznam resortnega dolga. Se stolišča kontrolne komisije za državni dolg je prejšnja in naslednja finančna uprava postopala brez pogojno proti zakonu, ker jednostavno ni respektirala pravic te komisije.

Minister za trgovino Fort izjavlja, da si danes še ne more ustvariti zaključne sodbe o tem zapletenem vprašanju, kakor tudi ne o poročilu pododseka. Tako hoče ukreniti potrebno, da se bo reagiralo na težke zatožbe v poročilu ter se nadeja, da bo moglo ministerstvo za trgovino delovati pojašnevalno v marsikaterem pogledu. Že v prihodnji seji hoče podati primerna pojasnila.

S tem je bila seja zaključena in bo prihodnja seja v ponedeljek.

Avstrijska delegacija.

Proračun ministerstva vnanjih stvari.

(Brzjavno poročilo.)

Minolo sredo je proračunski odsek razpravljal o proračunu ministerstva vnanjih stvari. Oglasilo se je k tej točki več govornikov, katerim je odgovoril minister vnanjih stvari grof Goluchowski.

Delegat grof Schönborn je izrazil svoje veselje nad vedenjem Avstro-Ogrske na konferenci v Algesirasu in nad tem, da se je ohranil mir v Evropi. Z ozirom na bodoči

voril Janko. — Še sedaj mu leže kosti na pogorišču.

— Strahota! je reklo Živan, zgražaje se. Bil je velik grešnik na tem svetu, ali tudi kazen je bila velika, grozna.

Živan je pogledal Benka od strani ter opazil sled žalosti na njegovem obrazu. Benko je molčal, ali v sreu je občutil neko žalost, čuvši, kako je poginil človek, ki mu je bil največi zločinec, ali ki ga je vendar odgojil. Ali je čudno to človeško srce!

V Jankovem mlinu so stražili vso noč. Oborožje je legal in spal vsakdo, in so, izmenjevale se, hodili pazit in bdet. Nu, noč je prešla mirno, pa so že mislili na Griču, da Kapitelci ne mislijo več na kako maščevanje. Meščani so se razšli z zidov vsaki na svoj dom in le mestna vrata so držali zaprta.

Slabo so računali. Ko se je začelo datiti, ko ni bilo več sijajne mesečine in je gosta meglia začela obvijati toliko Grit kolikor Kapitelj, je začel zvoniti zvon sv. Kralja. Bil je to znak za nov napad. Zbravši svoje kmete iz bližnjih svojih sel, na konjih in peš, so navalili kanoniki na mline griske strani, da se maščujejo radi včerajšnjega razbojništva in prelite krvi. Kapitelci so naskočili tako silno, da so v malo časa razrušili in ople-

mirovni kongres v Haagu je govornik izrazil željo, naj bi se na omenjeni kongres pozvalo tudi zastopnika papeževega.

Delegat Sylvester je naglašil, da je najnoviji obisk cesarja Viljema na Dunaju najbolji dokaz za obstoj trozvezje in za intimne odnose do nemške države. Manj zavolen je govornik z Italijo.

Delegat Kramar je naglašal, da je gospodarska obramba nasproti Ogrski ne more, ako ne razpolagamo nad celoskupno tarifno politiko. Govore o izvanski politiki je reklo govornik, da ne spada trozvezja več v svetovno politiko in bi se avstrijski narodi energično zahvalili, ako bi bili zapleteni v konflikt, kjer bi se šlo le za interese naših zaveznikov. Na Balkanu se gre poglavito za sporazum z Rusijo in za dobre odnose z Italijo. Glede maroškega vprašanja je omenil govornik, da je dobila Nemčija na maroški konferenci poštano lekcijo, vendar je to ne je stvar in mi nimamo vzroka, da se postavljamo na stran Nemčije. Govornik z veseljem pozdravlja izjavo ministra vnanjih stvari, ki je z odločnostjo naglašal konservativno politiko na Balkanu reksi, da se je nasproti raznim malim balkanskim državam vedel kakor učitelj in da je v konfliktu nasproti Srbiji postopal prestrog.

Delegat Kozlovski je priznal zasluge ministra vnanjih stvari, da je znal vzdržati dobre odnose monarhije do velevlasti. Konstatoval je, da se je sijajnemu in taktnemu delovanju monarhije posrečilo, da je zavarovala Evropo pred posledicami rusko-japonske vojne. Glede Italije je reklo govornik, da je treba razločevati med oficijelno Italijo in med javnim mnenjem.

Delegat Dulumba je zagovarjal spopolnitve konzularnega poslovanja in pomnožitev konzularnih uradov ter ustanovitev konzularnih atašejev in tehničnih poročevalcev.

Delegat Lecher je zahteval pojasnil o vedenju monarhije glede albansko-črnogorskega železniškega načrta ter je povdarjal važnost sklepa trgovinskih pogodb s Srbijo, Romunijo in Bolgarijo.

Delegat Šusteršič je pokazal na male napredke, ki jih je monarhija storila v balkanski politiki, izjavivši, da mora v bodoče balkanska politika stremiti za tem, da skrbi vlad za aktivno jugoslovansko politiko v državi in da si pridobi simpatije balkanskih narodov, mesto da monarhija vedno rožlja s sabljo proti Turčiji in proti malim balkanskim državam. Govornik je nasvetoval, naj bi se diplomatična zastopstva v slovanskih balkanskih državah popolnjevala z Jugoslovani, urgiral je tudi direktno železniško zvezo z Dalmacijo ter vprašal tozadovno ministra vnanjih stvari, kako da je s tem vprašajem.

Delegat Bärnreither je govoril o oplenili več manjših mlinov, ki so bili na njihovi strani.

Veča četa kmetov je naskočila kričanje mlin Janka Zlatobradica. Ali v mlinu so bili že pripravljeni na vprašajem. Razsuli so ojstre strelice na njih, a na branišču se je prikazalo vitko kopje in močne sekire. Kmetje so se zaustavili. Glej, glej! so govorili med seboj, ti so pametni, pak so se pripravili. Naj jih voda nosi, tu bi mogel še kdo nas priti ob glavo. A čemu? Pojmo raje dalje, kjer bodo bežali pred nam.

Četa je odletela dalje, spremljana od strelice iz Jankovega mlina in začela naskočiti druge mlinarje, ki so se vrstili z griške strani na obali potoka Cirkvenika proti z grebski gori. Po določenem načrtu so se razdelili Kapitelci na več čet in so iznenada naskočili mestna sela Dediče, Gračane in Črnomerce. Opustošili in oplenili so vse, kar jim je prišlo pod roke, zlostavili ljudi, pretepali jih in mrvarili, prav tako, kakor so Gričani delali na njihovi strani. Niti ženskam niso prizanašali in so celo neko mlinarico, ki je bila v blagoslovjenem stanju, s konjem pogazili. Nesrečni mestni kmetje so se razbogatili v šumu in planino, da rešijo življenje pred ljudmi, ki so žnjimi vred nosili isto

konzulatih, izlasti v ameriških Združenih državah in v Kanadi ter je polihali konzularne uradnike za njih uspešno in požrtvovalno delo.

Delegat Steinier je reklo, da bi katalog napraviti zalogo vzorcev izlasti takega blaga, ki se ga lahko proda v Transvalu.

Minister vnanjih stvari grof Goluchowski je reklo, da so načela vnanje politike zadržana v ekspoziciju in zato da se omeji, da odgovori na razne izjave govornikov. Minister je zavrnil očitanje, češ, da ni monarhija do sledna v trgovinski politiki, rekši, da se je od časa svojega nastopa v službo vedno bavil s trgovinsko politiko. Tozadovno je storil vse, kar je bilo v njegovih močeh. Glede balkanske politike je reklo minister, da ima spoznana politika z Rusijo le namen, da vzdržuje in zboljša sedanje stanje. Država nima nikakih namenov, da razširi svoje meje, o tem ni niti govora. Dogovori z Rusijo, kateri interesni na Balkantu so z našimi identični, so v interesu obeh držav. Rusija ne zasleduje nikakih specijalnih interesov, da nas izpodrime na Balkanu. Rusija ne more brez nas tamkaj zasledovati uspešne politike. Neobhodno je potrebno, da sodelujeti obe državi, da se ohrani mir in red. Na organizaciji so se udeležile vse signatarne velesile, tudi Nemčija. Minister je opravljeval potrebo flotne demonstracije, ker se je šlo za to, da se Turčijo prisili, da zboljša svoje finance.

Nasproti posl. Sylvestre je minister nagnil, da obstaja trozvezja nespremenjeno nadalje. Ta pogoda ni še nikakor na tem, da prestane. Vprašanju, ali smemo v balkanski politiki računati na Italijo, zamore minister le pritrdiri, ker sta obe državi za to, da se ohrani status quo. Razgovor grofa Goluchowskega z italijanskim ministrom vnanjih stvari v Benetkah, se je nanašal na albansko vprašanje. Oba ministra sta se sporazumela, da se ohrani status quo in da bodeta v tem smislu tudi delovala. Drugih dogovorov ni bilo sklenjenih. Minister je govoril potem obširno o srbskem carinskem konfliktu, izjavivši, da ni bila vlasta o nameravanem sklepu popolnoma v nejasnosti. Tozadovno vprašanje, ki se je stavilo srbski vlasti se je pa naravnost zanimalo. Ako se zamore govoriti o presenečenju, tedaj ni to presenečenje o sklepu carinske unije, marveč o pomanjkanju lojalitete srbske vlasti nam nasproti. Minister je omenil tudi grško-romunski spor, kar se tiče balkanskih držav, jim je monarhija šla na roko, kjer je le mogla.

Kar se tiče bojazni, ki jih je izrekel dr. Kramar, da pride država vsled trozvezje lahko v nevarne zamoljaje, je minister izjavil, da so v tej pogodbi točno določeni slučaji, kjer bi moral monarhija stopiti v akcijo. Ta zveza obstaja že nekoliko let in do sedaj se je izkazala kakor mirno jamstvo ter nam pomagala iz mnoge zadrege.

usodo, le da so služili drugega gospodarja.

Na Griču so izvedeli še za časa, da so Kapitelci udri v njihova sela, ali meščani si niso upali zapustiti svojega mesta, boječi se, da bi Kapitelci, ki so se dan poprej počačili s silo udri v njihovo mesto. Prepustili so nemili usodi mlinarje in kmete — a ti so vsled tega ponesrečili, da niso mogli huje.

Obloženi z obilim plenom, in pijani od vina in srečnega veselja, vračali so se Kapitelci še le v mraku domov.

Da naredimo, kakor so oni včeraj z nam! se je oglasil kapiteljski sodnik — bombardar sem!

Zavlekli so metala na više, primerno mesto in začeli so metati goreče bombarde v mesto. Gričani so se prestrashili. Dve tri hiše so začele goreti, ali da ne bo še več nesreča, udri so na poljska vrata v veliko silo in razgnali bombardarje. Ali ogenj je navstal na Griču in uničil nekoliko hiš.

Ob silnem kriku in radostnih vsklikih so tmorili Kapitelci, kako se žarli nebo nad Gričem, kako se plamen in dim vijeta pod vedro nebo. Maščevanja jačeljnost je napravila iz umnih bitij divje zveri. Nikdo ni misil, kedaj bo temu konec in da-lj to traja

P O D L I S T E K.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoc. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. C. Č.

Šli so proti poljskim vratam, kjer jih je straža izpustila izven mestnih zidov, na katerih so stražili oboroženi ljudje, ki so se zamenjivali. Vse je bilo pripravljeno, ako bi hoteli Kapitelci udariti na mesto. Polni mesec je bil pomolil svoj sijajni obraz izpod Bukovca, ko sta Živan in njegova družba dospela pred mlin. Benko je pogledal v smeri, kjer je nekdaj stal dv

Glede očitanja, da se je nasproti Srbiji strogo postopalo, je minister naglasil, da ni mogla monarhija postopanja Srbije mirno vsprijeti. O kakem sovraštu do Srbije ni govorja. Tudi minister želi, da bi se sklenilo trgovinske pogodbe z Bolgarijo in Romunijo. Potem je bil proračun vnanjega urada vsprijet v generalni in specijalni debati.

Iz Hrvatske.

Ban Pejačevič in Khuen Hedvary.

Iz Zagreba poročajo: V tukajšnjih političnih krogih, izlasti v onih združene koalicije hrvatsko-srbske je provzročil veliko nevoljo sestanek bana Pejačevića in grofa Khuena Hedvaryja, ki se je vrnil v sredo v Osjeku. Razgovor med obema je trajal več ur. Omenjeni krogi ne zaupajo mnogo grofu Pejačeviću.

Dogodki na Ruskem.

Shod delegatov ruske socijalne demokracije na Švedskem.

Iz Štokholma poročajo, da je 135 delegatov prav toliko socijalno-demokratičnih društev v Rusiji imelo kongres v Štokholmu skozi 14 dni, ne da bi bila za to vedela švedska policija. Glavno glasilo švedske socijalne demokracije ve povedati, da so russki socijalni demokrati storili važne sklepe in da se je med posamičnimi društvimi doseglo popolno sporazumljene.

Carska rodbina v letovišču.

Kakor poročajo iz Petrograda, se poda carska rodbina v tem mesecu v Langinkoski pri Kotki. V carskem dvorcu Langinkoskem je za carsko rodbino že vse pripravljeno. Poletjni car Aleksander III. je večkrat bival v omenjenem dvorcu. Že nekoliko časa sem je v tamošnjih vodah usidrano več torpedov, ki večkrat rekognoscirajo.

Poljaki v dumih.

Poljski poslanci v državni dumih so se združili v skupino pod imenom „Poljsko kolo“.

Car proti smrtni kazni.

Kakor poročajo iz Petrograda, je car ukazal, da se ima ustaviti izvrševanje smrtnih kazni. Iz tega zaključujejo nekateri, da car pristane na zahtevno dume, da se smrtna kazna odpravi.

Iz ruske diplomacije.

Kakor javljajo iz Rima, je popolnoma neosnovana vest, da bo grof Witte imenovan poslanikom v Rimu. Petrograjska vlada nihakor ne namerava odpozvati sedanjega poslanika grofa Muravjeva, ki uživa popolno zapuščanje italijanske vlade.

Duma.

Petrograjski list „Slovo“ poroča, da se govori v vladnih krogih, da ne bo smela državna duma držati več sei po 28. t. m.

Drobne politične vesti.

Nemiri v Koreji. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokija: Položaj v južni Koreji ni povojen. Ustaši so vzeli Tamjang in so skušali zaseseti Najdšu. Iz bolj severno ležečega Hyandšu javljajo, da se tudi tamkaj zbrala veča četa ustašev. Koangšu je tudi v nevarnosti. Ustaško gibanje je izključno naperjeno proti Japoncem.

Domače vesti.

Dovršeno je! Prejeli smo: Kakor pravi neverni Tomaž nisem mogel verjeti, da je uprava državnih železnic prezrla naš slovenski jezik na novem tržaškem kolodvoru!

večno. Ban Gorjanski se je mudil v Budimu na kraljevskem dvoru, a tudi podbana ni bilo v tem času v Zagrebu. Banska četa tudi ni bila zbrana — ni bilo torej nikogar, ki bi bil napravljen konec neprestanim zadavicam in nemirov.

— Vendar! Vendar! Našel se je človek — a ta je bil škof Gorjanski, brat bana Nikole Gorjanskega. Ravno ko so se kapiteljske čete se svojimi vodji in gospodo kanoniki naslajale s pogledom na požar na Griču, prijezdil je škof s četo konjenikov na kapiteljski trg in se tu zaustavil.

— Glej, škof je prijezdil! so rekli nekateri kanoniki. Da ga vprašamo, kaj želi.

Kanoniki so obkolili škofa in ga vprašali, zakaj da se je njegovo prečastno gospodstvo potrudilo iz dvora na trg.

Škof Ivan je bil ugledne vnanjosti, človek učen in razumen, a poleg tega tudi pravičen. V Kapitelju ga je radi tega vse spoštovalo, in to tembolj, ker je bil banov brat in poleg tega še, ker je bil v veliki mislosti pri samem kralju.

(Pride še.)

Prezreti jezik, ki so ga viša državna oblasta že večkrat proglašila d e z e l n i m j e z i k o m v Trstu, pomenja toliko, kakor da državne oblasti brijejo norce iz nas primorskih in še posebe tržaških Slovencev! Med tem, ko je redarstveno poslopje, ki je tudi cesarsko kraljevo, oskrbljeno s trojezičnimi napisi, vidimo najnovejšo državno poslopje — namejeno menda tudi nam Slovencem — s samo nemško-laškimi napisi! To je krivica, to je škandal, ki so ga zakrivila državna oblasta in ki ne sme ostati brez posledic od naše strani!

Prej smo povzdigovali avstrijski patriotizem v deveta nebesa. Potem, ko smo se nekoliko izpametovali (izvzemši malo število zaslepencev), smo avstrijski patriotizem prepuščali v gojenje onim, ki niso okusili državnih palic na lastnem telesu, kakor smo jih okusili, žal, mi — v znemanju zaporov in drugih sličnih nagrad. — Sedaj pa smo primorani takov „patriotizem“, ki nas zapostavlja in odklanja, mrziti in postavljati se v bojno pozicijo proti njim, ki bi imeli skrbeti, da se v državi dele vsem narodom enake pravice, ki pa, mesto tega, zapostavljajo naš jezik in vse, kar bi bilo nam v korist in dočesar imamo pravico.

Mi nismo krivi na tem! Krivi so oni, ki nas prezirajo, zapostavljajo in — to je povsem jasno — tudi zaničujejo! Ker smo torej mi v očeh državnih organov le nekaki sužnji, ki mirno drže hrbet, da pada palica po njem, bodi povedano vsem tem organom, da se motijo in da jih bo za to še, prej ali slej, glava bolela.

Iz pevskih krovov. V naši tržaški okolici in v mestu tržaškem imamo danes lepo število pevskih društev, ki so si pridobila velikih zaslug za probubo narodne zavesti. Dokler nismo imeli teh pevskih društev v mestu in po okolici, nismo tudi imeli narodnih mož, narodnih agitatorjev in tudi zavedne mase.

Če se spominjam veselic, pevskih zabav, ki so se vrstile po vsej naši okolici, se spominjam tudi, kako so iste dramile naše nezavedno ljudstvo, kako so razbijale led, ki je bil tako debel, da si je mislil marsikakšen zaveden Slovenec, da ga imamo tega ledu še za 100 let. A hvala Bogu, razbit je bil kmalu po vsej naši okolici.

Mnogo imamo takih pionirjev po naši okolici, ki so pred malo leti služili še gospodovalni stranki; danes pa so ti možje prvi agitatorji v volilnih borbah in imajo tudi častna mesta v odborih pevskih društev. Zeno besedaj naj bo povdarjan: vsa čast pevskim društvom in njihovim voditeljem!

Ali nekaj bi bilo vredno omeniti glede nekega novega običaja, ki so ga uveli nekaj časa sem pri naših pevskih društvih. To je, da si nabavljajo društvene zastave, ki stanejo mnogo preveč društva sama in sploh vse narodnjake. Vredno in pomemljivo je, da ima vsako društvo svoj prapor, pod katerem naj se zbira. Ali pri prost naroden znak, ne pa tiste dragocene zastave v zlogu cerkevih zastav, ki stanejo do tisoč kron in tudi več! Vsi ti kapitali spijo mrtvi v pevskih sobanah. Če bi pevska društva te kapičate obrnila v druge bolj potrebne in nujnejše svrhe, na pr. za knjižnice, da bi udje čitali, da bi se izobraževali, mislim, da bi bilo bolj vstreženo, tudi onim rodoljubom, ki poleg narodnega davka, ki ga vsakdo dovolj nosi, morajo prispevati še za take drage zastave. Vsakdo bi se rajoši odzval za druge potrebe ne namene, nego za **predrage** društvene zastave.

Ponavljamo, da nismo proti društvenim zastavam kakor takim. Narobe. Odločno smo za to, da imajo društva take vidne zname. Le proti temu smo, da leži prevelik kapital v njih — mrtev! Tista društva torej, ki nimajo še svoje zastave, a si jih mislijo nabaviti, naj store z najmanjimi troški, ostali denar, ki je eventuelno na razpolago, naj obrnejo v druge, izlasti i z o b r a ž e v a l n e n a m e n e ! Star okoličanski pevec.

Odbor zagrebačkih gospodja za Strossmayerov spomenik. Odbor zagrebačkih gospodja, koji se konstituirao da kupi prinose za podigne spomenika velikemu biskupu i mecenatu hrvatskemu dr. J. J. Strossmayeru, riešio je u poslednjem svom zasedanju, da izda za godino 1907. koledar. Koledar taj nosit će ime Strossmayer, te će prema francoskom „Almanach Hachette“ prikupiti svu kulturnu i socijalnu političku statistiku naše domovine in našega naroda.

Taj koledar biti će po svojih sadržini posve različit od svih dosadašnjih koledara naših, te je prvi prosvjetni koledar. — U tu svrhu umoljavaju se svi kulturni, humanistični in znanstveni deli naše domovine.

>EDINOST< štev. 163

Osebni kredit za uradnike

častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in posojilni konsorciji društva uradnikov dajajo pod ugodnimi pogoji tudi proti dolgorajnim povračilom posojila na osebni kredit. Agentje so izključeni. Naslove konsorcijev daje brezplačno **Centralno vodstvo društva uradnikov, Dunaj Wipplinger strasse 25.**

Br. 5104

Natječajni oglas.

Usljed zaključka Općinskoga Vijeća 16. svibnja 1906., razpisuje se natječaj na mjesto **višega nadčestara**, a to kroz dva mjeseca, brojeći taj rok od današnjega.

Višom nadčestaru temeljna je plača 2200 K na godinu, više dvije petogodišnjice svaka po 200 K, te 600 K godišnjega paušala u naslov naknade za dnevnicu, prevozne i ostale putne troškove vani Splita.

Što se tiče mirovine, viši nadčestar uziva sva prava državnoga činovnika X. razreda čina.

Natjecatelji imaju prikazati ovomu Općinskomu Upraviteljstvu, do rečenoga roka, molbe oskrbljene svjedočbama: 1) o rođenju i krštenju, 2) o čudorednom ponašanju, 3) o domovnoj pripadnosti, 4) o primljenim naucima, 5) o dosadanju gradjevno putevnoj službi i vještini, te 6) o podpunom poznавanju hrvatskoga jezika u govorenju i uredovnom pisanju.

Od Općinskoga Upraviteljstva

SPLIT, 9. Lipnja 1906.

Načelnik Prisjednik
Trumbić s. r. Dr. Bulić s. r.

Br. 5105

Natječajni oglas.

Usljed zaključka Općinskoga Vijeća 16. svibnja 1906., razpisuje se natječaj na mjesto **redarstvenog povjerenika**, a to kroz dva mjeseca, brojeći taj rok od današnjega.

Povjereniku je temeljna plača 2200 K na godinu, više dvije petogodišnje doplate svaka po 200 K, te 300 K godišnjega paušala za uniformu i obuću. Osim toga povjerenik ima pravo pri javnim zabavama i na redarstvene pristojbe prama propisima državne političke vlasti.

Što se tiče mirovine, povjerenik uziva sva prava državnoga činovnika X. razreda čina, a poslije 15 godina neprijkorna službovanja, prelazi u IX. razred čina uz godišnju plaču 2800 K, dvije petogodišnjice svaku po 300 K, te uz istu paušalnu svotu za uniformu i obuću.

Natjecatelji imaju prikazati ovomu Općinskom Upraviteljstvu, do rečenoga roka molbe, oskrbljene svjedočbama: 1) o rođenju i krštenju, 2) o čudorednom ponašanju, 3) o domovnoj pripadnosti, 4) o primljenim naucima, 5) o dosadanju redarstvenoj službi i vještini, te 6) o podpunom poznavaju hrvatskog jezika u govorenju i uredovnom pisanju.

Od Općinskoga Upraviteljstva

SPLIT, 9. Lipnja 1906.

Načelnik Prisjednik
Trumbić s. r. Dr. Bulić s. r.

Kleparska delavnica ARTURO PISCUR

TRST — ulica dell' Istituto št. 5

izvršuje vsakovrstno delo po nizkih cenah.

Kuhinjska oprema

z kositra, emaila, in litiga želaga; vrči za mleko.

Stavbena dela, kakor žlebi in cevi.

Potpri tem naznavamo vsej rodini, sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je včeraj zjutraj ob 7. in pol ur. na

Henrik Živic

po dolgi in mučni bolezni v 32tem letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v soboto dane 16. junija 1906 ob 4. uri pop.

SKOPO, 6. [19] 1906.

Žaluoča rodbina.
Rudolf Živic, Anton Živic, Angela Živic, Andrej Živic, Matilda Brišček roj. Živic, Kristina Tavčar roj. Živic.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besede; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plaća se takoj.

Kdor izven Trsta pismeno naroči kak „MALI OGLASI“, naj pošte denar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglas objavljen.

Tarifa je natisnjena na celo „MALIH OGLASOV“ in vsakodnevno preračuni, koliko mu je plačati s tem, da presteje besede.

Oglas treba napisati na „INSERATNI ODDELEK“ „Edinstvo“.

Na vprašanja potom pismem na „INSERATNI ODDELEK“ informacije edino to, če bo pismu priložena znakma za odgovor.

Kdor izven Trsta pismeno naroči kak „MALI OGLASI“, naj pošte denar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglas objavljen.

Tarifa je natisnjena na celo „MALIH OGLASOV“ in vsakodnevno preračuni, koliko mu je plačati s tem, da presteje besede.

Oglas treba napisati na „INSERATNI ODDELEK“ „Edinstvo“.

Na vprašanja potom pismem na „INSERATNI ODDELEK“ informacije edino to, če bo pismu priložena znakma za odgovor.

Kdor izven Trsta pismeno naroči kak „MALI OGLASI“, naj pošte denar v naprej, ker druga

tarni i ini civilizatorni zavodi, da odboru olakšaju posao time, da mu svoja godišnja izvješča pripošlju. — Kako će koledar imati i književni i umjetnički prilog, to se pozivaju u prvom redu naši književnici i umjetnici, da bud kojom kraćom radnjom — umjetnici reprodukcijom svojih djela — sudjeluju kod opreme toga koledara. Napose pako umoljavaju se gg. književnici, da bi u što obilnijem broju sudjelovali kod ankete o Strossmayeru, koja će biti odštampana u tom koledaru. Odbor se zagrebačkih gospodja nuda, da će svim domoljubim listom prionuti uz to patriotično poduzeće njihovo i svojski bud djelom, bud radom svojim podupirati.

Cena koledara 2 K. — Radnje sa upiti i prinosi se šalju glede koledara na adresu tajnice redakcionalnog odbora, gospodnjicu Klotildu Cvetišić, Zagreb, Jelisavina ulica broj 2.

Planinski pevci! Danes zvečer točno ob 9. uri pevska vaja. Ker se bliža čas planinske slavnosti opozarga se pevce na te zadnje vaje.

Od sv. Jakoba. Prejeli smo: Letošnja procesija sv. Rešnjega Telesa se je vršila v najlepšem redu in ob ugodnem vremenu, kakoršnjega nismo pričakovali v sredo popoldne.

Če je kdo le površno opazoval procesijo, prepričal se je takoj, da je naše slovensko ljudstvo tvorilo — ne da bi pretiravali — nad dve tretjini udeležnikov.

Beležiti nam je izlasti veliki pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metodija. Ponosno so korakali naši možje v velikem številu za svojo dragoceno zastavo. Kaj naj rečemo še le o naših pevcih, ki so s svojim mogočnim glasom, s svojim ubranjem in preciznim potejanjem napolnili s strmenjem in občudovanjem celo Italijane?!

Na svoja učesa sem slišal, kako so se polvalno izrazili o mešanem pevskem zboru bratovščine sv. Cirila in Metodija, ki je letos prvič štel okolo 100 pevcev. Dal Bog, da bi naša bratovščina pridobila še novih slavčkov, ki bi delali čast krščanskemu slovenskemu življenu v Trstu. Potem bomo večkrat slišali, da pojejo naši pevci bolje, nego drugi cerkveni pevci, kakor smo faktično slišali že za Velikonoč in včeraj iz ust Italijanov.

Ni nam treba še posebno povdarijati obilne udeležbe slovenske Marijine družbe, katere milo in nežno-nabožno petje je ganilo sleherno srce. Nepregledna vrsta belo oblečenih deklet in žen nadkriljevala je vse druge ženske bratovščine bodisi z ozirom na red, bodisi, kar se tiče pobožnega obnašanja.

Poskus samomora. Včeraj opoldne se je 41-letni težak Virgil Giovanella z revolverjem ustrelil v levo stran prsi. Nesrečnež staneju v hiši št. 6 v ulici F. D. Guerrazzi, ta blazni poskus samomora je izvršil v krčmi, ki se nahaja v hiši št. 5 v ulici del Farneto. Zdravnik se zdravniške postaje, ki je bil pozvan k njemu na pomoč, ga je dal nemudoma odvesti v mestno bohišnico. Isti zdravnik je mnenja, da si je nesrečnež ranil pljuča.

Se en tak poskus. 18-letna Ana Turchitti, stanujoča v ulici dell'Istituto št. 30, se je sinoči skregala se svojim ljubčkom in v obupu vsled tega prepira si je potem zadala z nožcem dve rani v levo stran prsi, hoteča si na ta način končati življeno. Zdravnik se zdravniške postaje, ki je bil pozvan tudi k njej, je izpral in obvezal rani in jej sestaval, naj se pomiri z ljubčkom raje, nego rezati si sama svojo kozo.

Koledar in vreme. Danes: Vid, mučene; Vidostav; Rosanda. — Jutri: Francišek Regis; Dragimir; Vladislava. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 24,5° Celsius. — Vreme včeraj: nestanitno.

Brzjavne vesti.

Procesija sv. Rešnjega Telesa.

DUNAJ 14. Vsled deževnega vremena se je vršila procesija sv. Rešnjega Telesa v cerkvi sv. Štefana. Slovesnosti so se udeležili cesar, nadvojvoda Fran Ferdinand, Fran Salvator, Josip Ferdinand, Josip in Rajner, vitezi zlatega runa, najviši dvorni in državni dostojanstveniki, župan dr. Lueger itd.

Angleška zbornica.

LONDON 14. Spodnja zbornica je po kratki debati vsprijela proračun v tretjem čitanju.

Bazar pogorel.

TRIPOLIS 14. (Reuterjev biro) Neka brzjavka iz Bengasi poroča, da je v tamoznjem bazaru izbruhnil ogenj, ki je upepelil 140 prodajalnic. Več družuj je bilo oplenjenih, ko se je požar razširjal.

Nemiri v Nigeriji.

LONDON 14. "Morning Post" poroča iz Lagosa, da so v južni Nigeriji izbruhnili politični nemiri. Pomočnika komisarja v de-

želi Araba so urojenci umorili. Angležki oddelek 200 mož, ki je bil v vsej naglici odplan, da kaznuje krive, je iste pognal v beg. Pričakovati je nadaljnji bojev.

Potres.

CATANZARO 14. Danes ob 1. uri 30 minut je bilo čuti tukaj lahek potres.

Kuga.

CARIGRAD 14. Kuga v Džidi ne napaduje. Glasom zadnjih brzjavk umrta na dan k večemu dve osebi.

Poljedelska razstava.

SCHVENBERG (pri Berolinu) 14. — Danes popoldne je prestolonaslednik v prisotnosti številnih udeležencev otvoril poljedelsko razstavo.

Parnik se pogreznil.

ANTVERPEN 14. Parnik "Meuse", ki je prišel od španske obale, se je v Severnem morju potopil. Govori se, da je zadela vanj vojna ladja. Deset mož posadke je utonilo, pet jih je bilo pa rešenih.

Francoska zbornica.

PARIZ 14. Zbornica je najprej vspredjela predlog Baslyja, da se izvabi komisijo 33 členov, ki naj pretrese spremembu rudarskega zakona. Na to so se nadaljevale razprave o splošni politiki vlade.

Jaures je nadaljeval svoj govor, ki ga je bil v torek pričel.

Zahteval je za socijaliste rok, da se zamorejo zboljšati socialni odnosa ter je predlagal, naj se kapitalistom odslej vzame potom razlastitve tovarne in delavnice. (Trajne nemir na več sedežih).

Eksplozija na ladiji.

LIVERPOOL 14. Na krovu nedavno iz Amerike dospede ladije Haverford se je dogodila eksplozija, ki jo je bilo slišati več milj daleč. Vsled eksplozije je bil odtrgan ves krov ladije, ki je pričela goreti. Vendar so požar uduli. Sodi se, da je eksplozijo prizvocil peklenski stroj. Vsled eksplozije je bilo ubitih šest oseb, mnogo jih je bilo ranjenih.

Rusija.

VLADIKAVKAZ 14. (Petrogr. brz. ag.) Pri vasi Trocki so nedavno kavkazeci od plemena Ingusev našli enega svojih ubitev. Ubita ga je neznana roka. Zbrali so se ter napadli kozake, ki so v bližini delali. Dan po tem so od obih strani prišla ojačanja. Iz Vladikavkaza je prišel bataljon pehote s strojnimi puškami, ki je streljal na kavkazce, ko so isti s strelnjem napadli čete. Ubitih je bilo pet kozakov in sedem Ingusev, trije kozakov in dvajset Ingusev je bilo pa ranjenih. Ko se je vrnil mir, so se čete umaknile.

Državna duma.

PETROGRAD 14. (Petrogr. brz. agent.) Seja je bila otvorena ob 11. uri 30 minut. Mnogi govorniki se je ob polhri odpovedalo besedi, dočim so drugi imeli dolge govore o agrarnem vprašanju. Danes je pričakovati pojASNIL načelnika prokurature, Pavlova, o smrtni kazni. Pavlov je naprosil vojnega ministra, naj mu dovoli, da pismeno predloži svoje poročilo, mesto da ga osebno čita.

PETROGRAD 14. "Novoje Vremja" poroča, da je ruska vlada zahtevala od švicarske vlade, da jej izroči revolucionarja, inženirja Rutenberga, ki je zbežal v Svico, kar je navadnega morilca, ker je dokazala preiskava, da so Rutenberg in dva njegova pomočnika umorili bivšega svečenika Gaponia.

Razne vesti.

* **Dohodki japonskega cesarja** Neki angleški list je obelodanil dohodke japonskega cesarja. Njegova civilna lista znaša 7 milijonov krov. En milijon dobiva iz Kitajske. Pred deset leti je dobil kakor vojni dar sveto 40 milijonov. Njegovo privatno premoženje cenijo na 80 milijonov. Skupni letni dohodek znaša torej okoli 14 milijonov krov. Vsa cesarska rodbina šteje 60 členov in za vse te člene mora skrbeti cesar iz svojih dohodkov.

* **Veliike goljufije na Sibirski železnici odkrite.** Kakor poročata "Novoje Vremja" in "Dvazeti Vjek" iz Tomска, so odkrili na postaji Simokentjevskaja na Sibirski železnici velike goljufije. Preiskovalna komisija je že sedaj dokazala, da je brez sledu izginilo 1500 vozov državnega in privatnega blaga, ki je bilo za časa vojne odposlanlo v Mandžurijo preko Sibirske. Vrednost ukradenega blaga računajo na 7 milijonov rubljev.

* **Generalni štrajk na Dunaju.** Z Dunaja poročajo od 14. t. m.: Voditelji socijalistov so sklenili razglasiti splošni štrajk za 29. in 30. junija ter 1. julija.

* **Okoli 250.000 ruskih Židov** se namernava izseliti iz Rusije v Ameriko in Palestino.

* **Poslaniške dijete zaplenjene.** V Budimpešti so 72 državnim poslancem radi dolgov zaplenili dijete.

* **Novo sredstvo proti jetiki?** Iz Londona poročajo, da so v neki tamošnji bohišnici poskušali novo sredstvo proti jetiki: "Opsonin". Poskusi so se baje dobro obnesli.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

ulica Torre Bianca štev. 8

Ordinuje od 9-11 predp., 2-4 ure pop.

Telefon št. 1384.

Zahtevajte le
SELLA & KARYE

jedilje sredstvo
vsi vsaki fino ru
to ali črt obuvato
vzbolj se vporoča
"FRENCH", Oscar
onevreaux in laki
rane čevlje.
DUNAJ, XIII

POPOLNE TOVARNIŠKE NAPRAVE

za kakovšno koli industrijo

Zaloga sesaljk (pompe) in vsakovrstnih tehničnih predmetov

kakov

Trinelle za stroje in kotle, Klingerit, Pecolit, Asbest, Flocken, Graphit, trazmisijonalna jermenja itd.

Tehnični urad Giuseppe Montalbetti Ulica Sanità 10.

Cene zmerne

Telefon 1396

Cene zmerne

Za birmo! Za birmo!

C. VECCHIET

ZLATAR

TRST - Corso štev. 47 - TRST

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti. Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstno zlatenino, srebrnino in žepne ure.

Cene zmerne.

TRIESTE-OFFICE

ulica San Giovanni štev. 18 (poleg avtomatičn. buffet-a)

TELEFON štev. 1473

Najemodaje, kupoprodaje, zamenjave, intabulacije.

Preskrbuje tudi bone za ložiranje gg. obiskovalcem razstave v Milanu

v modernih velikih hotelih:

MADRID, BUENOS-AYRES, NULLO, ROMA, GENISIO in PARIS

ki imajo skupno 1000 sob s 1500 posteljami

po ceni ital. L 2, 3, 4, 5 za vsako postelj s postrežbo in sicer računano po številu

Olajšave za posebne družbe.

postelj v vsaki sobi.

Olajšave za posebne družbe.

Velika razstava pohištva

je otvorjena le
za malo časa v

Dvorani Tersicore (ul. Chiozza 7). — Razstavljeni predmeti so ob enem na prodaj po najugodnejših cenah.

Vabi se P. N. občinstvo, naj polnoštevilno poseti to razstavo.

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehne otroke in rekonvalescente.

Provzroča veljo do jedi, utrujuje želodec
in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslowečih zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Olkovano s 16 kolajnami na raznih raztavah in z nad 3000 zdravniškimi spričevalli.

I. SERRAVALLO

— Erst. —

O priliki birme!

Ogromna izbera oblek za dečke in za
otroke, moških oblek in površnikov.

Blago za obleke na mero.

ALL' UNIVERSO

trg Carlo Glodoni štev. I

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, UL

